

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-трудові відносини в умовах глобалізації

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 051 Економіка
(шифр і назва)

освітня програма Економіка та економічна політика
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)

факультет Економічний

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету
"26" серпня 2025 року, протокол № 18

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Володимир ЛАЗАРЕНКО, доктор економічних наук, професор,
 професор закладу вищої освіти кафедри економічної теорії та економічних методів
 управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів
 управління

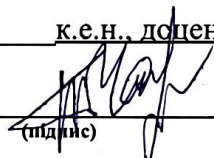
Протокол від "26" серпня 2025 року № 2

В. о. завідувача кафедри економічної теорії та економічних методів управління

 Андрій ГРИЩЕНКО
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи)
Економіка та економічна політика
 назва освітньої програми

Гарант освітньої програми
 (керівник проектної групи)

к.е.н., доцент Тетяна ЧАТЧЕНКО
 Тетяна ЧАТЧЕНКО
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету
 назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від "26" серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

 Дар'я ЗАГОРСЬКА
 (підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Соціально-трудові відносини в умовах глобалізації» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка та економічна політика» підготовки магістрів з економіки за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань, практичних навичок і фахових компетентностей стосовно процесу трансформації системи соціально-трудових відносин під впливом глобалізації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданням дисципліни є поглиблення знань про сучасну сукупність системи соціально-трудових відносин та детермінант її розвитку; формування навичок магістрантів щодо системного застосування міжнародних норм СТВ та зарубіжних національних практик регулювання цих відносин до специфічних умов сучасного українського суспільства. Дисципліна спрямована на формування фахових та спеціальних компетенцій майбутнього спеціаліста.

1.3. Кількість кредитів – 4 кредити ECTS

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
20 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
20 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
80 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

- СК17. Здатність розробляти та впроваджувати в господарську практику інноваційні ідеї, продукти та послуги.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

- ПРН21. Вміти здійснювати розробку та/або впровадження в господарську практику інноваційних ідей, продуктів та послуг. А саме:

знати:

- зміст та алгоритм дослідження системи соціально-трудових відносин у сучасному постіндустріальному суспільстві, наслідки впливу на ці відносини з боку різних форм глобалізаційних процесів;

вміти:

- виокремлювати чинники, що впливають на трансформацію СТВ у національному та загальносвітовому розрізах,
- застосовувати міжнародний досвід та адаптувати елементи зарубіжних моделей суспільного регулювання розвитку соціально-трудових відносин до умов модернізації системи СТВ у сучасній Україні.

1.8. Пререквізити

Вивчення даної дисципліни передбачає наявність у здобувачів другого рівня підготовки «магістр» системного та критичного мислення, здатності застосовувати проєктний підхід до дослідження широкого міжнародного досвіду керованої перебудови системи соціально-трудових відносин. Необхідними для засвоєння програми даної дисципліни є знання і навички з історії економічної думки, макро- та мікроекономіки, інституційної та поведінкової економіки, менеджменту.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні засади дослідження системи СТВ

Тема 1. Соціально-трудові відносини в економічній науці та практиці.

Тема 2. Внутрішня структура соціально-трудових відносин.

Тема 3. Оцінка поточного стану та перспектив розвитку СТВ у суспільстві.

Тема 4. Детермінанти розвитку СТВ у сучасних умовах.

Розділ 2. Розвиток системи СТВ в епоху глобалізації

Тема 5. Глобалізація як фактор сучасного розвитку СТВ: напрями і наслідки впливу.

Тема 6. Міжнародний досвід регулювання розвитку і трансформації СТВ.

Тема 7. Концепція розвитку національної системи СТВ в епоху глобалізації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Розділ 1. Наукове пізнання як форма духовної діяльності</i>												
Тема 1. Соціально-трудові відносини в економічній науці та практиці	20	4	4			12						
Тема 2. Внутрішня структура соціально-трудових відносин	14	2	2	-	-	10						
Тема 3. Оцінка поточного стану та перспектив розвитку СТВ у суспільстві	14	2	2	-	-	10						

Тема 4. Детермінанти розвитку СТВ у сучасних умовах	14	2	2	-	-	10						
<i>Разом за розділом 1</i>	62	10	10			42						
<i>Розділ 2. Методологія економічних досліджень</i>												
Тема 5. Глобалізація як фактор сучасного розвитку СТВ: напрями і наслідки впливу	22	4	4	-	-	14						
Тема 6. Міжнародний досвід регулювання розвитку і трансформації СТВ	14	2	2	-	-	10						
Тема 7. Концепція розвитку національної системи СТВ в епоху глобалізації	22	4	4			14						
<i>Разом за розділом 2</i>	58	10	10			38						
<i>Усього годин</i>	120	20	20	-	-	80						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-трудові відносини в економічній науці та практиці	4
2	Внутрішня структура соціально-трудових відносин	2
3	Оцінка поточного стану та перспектив розвитку СТВ у суспільстві	2
4	Детермінанти розвитку СТВ у сучасних умовах	2
5	Глобалізація як фактор сучасного розвитку СТВ: напрями і наслідки впливу	4
6	Міжнародний досвід регулювання розвитку і трансформації СТВ	2
7	Концепція розвитку національної системи СТВ в епоху глобалізації	4
Разом		20

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу, наданого в лекціях, підготовка до виступу на семінарських (практичних) заняттях	20
2	Опрацювання самостійних завдань, що носять творчий характер за окремими темами	16
3	Поглиблене вивчення основної та додаткової літератури за темами дисципліни, підготовка доповідей/презентацій на семінарських заняттях	26
4	Підготовка до виконання контрольних завдань	10
	Систематизація та повторення матеріалу перед заліком	8
Разом		80

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання планом не передбачені.

7. Методи навчання

Застосовується комплекс методів і засобів навчання інформаційно-рецептивного, репродуктивного, проблемного, пошукового, дослідницького характеру.

Інформаційно-рецептивний (пояснювальний) метод – магістри опановують матеріал з лекційних конспектів, та додатково – з рекомендованої навчальної і методичної літератури. Репродуктивний метод – відтворення вивченого на основі наведених зразків або правил, зокрема при вирішенні завдань та розгляді наданих проблемних ситуацій та кейсів. Метод проблемного викладення – застосовується при формулюванні дискусійних питань, з наступним розкриттям системи доказів, порівняння різних поглядів та підходів. Дослідницький метод - на основі аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого інструктажу студенти самостійно вивчають літературні джерела, ведуть дослідження або розрахунки та виконують інші пошукові дії.

Упорядкування взаємодії під час проведення занять та консультацій з дисципліни здійснюється переважно інтерактивними методами.

8. Методи контролю

Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає поточний та підсумковий контроль знань.

Поточний контроль знань здійснюється під час практичних занять і враховує участь у заняттях, самостійну роботу, участь у пошуку та розв’язанні наукової проблематики, презентацію результатів проведення самостійного дослідження згідно з обраною темою. Максимальна кількість балів, накопичуваних протягом семестру – 60.

Підсумковий контроль (залік) наприкінці курсу у вигляді письмової роботи магістра має наступну структуру: завдання 1-го рівня – 10 тестових питань закритої форми з одним варіантом відповіді (максимальна кількість балів – 20); завдання 2-го рівня – питання відкритої форми, де кожна вірна та повна відповідь оцінюється у 10 балів. Максимальна кількість балів на заліку – 40.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота							Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залік	Сума
Розділ 1				Розділ 2			25	60	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
5	5	5	5	5	5	5				
Максимально 35 б. (мінімум 15 б.)										

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, виконання індивідуального контрольного завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

- ґрунтовність і повнота відповіді на поставлені запитання;
- творчий характер розкриття питань;
- якість аргументації та додаткова інформація, що використовується у відповіді;
- активність участі в дискусії та обговоренні проблемних питань;
- якість та точність побудови моделей.
- творчий підхід та розуміння зв’язків у відповіді на творче питання;
- презентація пропозиції щодо структури проведення дипломного дослідження/ демонстрація окремих результатів дослідження

Критерії оцінювання залікової роботи:

- вірність відповідей тестових завдань;
- обґрунтованість відповіді питань відкритої форми.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. 2-ге вид., доп. К.: Київ. НТЕУ, 2011. 296 с
2. Колот, А.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.
3. Колот А.М. Соціальна політика в умовах глобалізації та лібералізації економічних відносин: здобутки, втрати, тенденції / А.М. Колот // Демографія та соціальна економіка, 2008. – № 1. – С. 23-41.
4. Колот А.М. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: монографія / А.М. Колот. – К.: КНЕУ, 2010. – 251 с.
5. Осіпова Л.В. Загострення проблем ринку праці в умовах глобалізації // Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 1. С. 104-110. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/07/2021-1-E%D0%9D-20.pdf>
6. Семикіна М.В., Смутчак З.В., Пасека С.Р. Сучасна теорія соціально-трудова відносин: курс лекцій. Навчальний посібник для студентів та аспірантів. – Кропивницький: вид. Лисенко В.Ф., 2020. – 236 с.
7. Соціально-трудова відносини: проблеми гармонізації: [кол. монографія] / М.В. Семикіна, З.В. Смутчак, С.Р. Пасека та ін. / За ред. М.В. Семикіної. – Кіровоград: КНТУ, «КОД», 2012. – 300 с.

Допоміжна література

1. Гайдай Т. В. Парадигма інституціоналізму : методологічний контекст : монографія / Т. В. Гайдай. – Київ: «Київський університет», 2008. – 296 с.
2. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення: [навчальний посібник] / Гальчинський А.С. — К.: АДЕФ — Україна, 2010. — 572 с.
3. Деформація мотиваційних чинників у сфері праці як передумова формування міграційних настроїв вітчизняних працівників / М.В. Семикіна, А.В. Мельнік, В.О. Кабай // Вісник Черкаського ун-ту. Серія «Економічні науки». – Черкаси, 2017. – № 4. – С. 95-106. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://econom-journal.cdu.edu.ua/issue/viewIssue/207/112>
4. Колот А.М. Формування та розвиток системи соціально-трудова відносин: інституціональні аспекти // Управління людськими ресурсами: проблеми теорії та практики. Регулювання соціально-трудова відносин на ринку праці: зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2005. – Т.3. – С.271-281.

5. Саріогло В.Г. та ін. Українське суспільство: міграційний вимір. Національна доповідь: [Монографія] – К.: НАН України. – 2018. – 320 с.
6. Семикіна М.В. Гармонізація соціально-трудових відносин: методологія оцінки впливових чинників / Семикіна М.В., Бевз З.В. // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – Кіровоград, КНТУ, 2010. – Вип. 18. – С. 106-115.
7. Соціальний капітал в умовах трансформації зайнятості: [Монографія] / М.В. Семикіна, Г.К. Волчкова. – Кропивницький: Вид-во ТОВ «КОД», 2018. – 296 с.
8. Dewey, Pragmatism, and economic methodology / Ed. by Khalil E.L. – London, 2004.

11. Електронні інформаційні ресурси, аналітичні та методичні джерела

Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Реформи в Україні: експертна оцінка [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://dif.org.ua/article/reformi-v-ukraini-ekspertna-otsinka_2019_2020_2021

<https://economyandsociety.in.ua/> «Економіка та суспільство», електронний журнал

<http://etet.org.ua/> - Економічна теорія/ журнал

<http://www.niss.gov.ua> - Національний інститут стратегічних досліджень

<https://www.problecon.com/main/> - Проблеми економіки – журнал з відкритим доступом

<https://journals.nmetau.edu.ua/index.php/pepe/abouthttps> - Проблеми економіки та політичної економії

<https://cuesc.org.ua/zhurnali/economedu/> - Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20 ____/20 ____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.